

Ecologisch vooronderzoek

In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte

Plangebied: Rivierenlaan 18, Rozenburg

Opsteller(s): B. Verhoeven

Ecologisch vooronderzoek

In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte

Ondertitel	Plangebied: Rivierenlaan 18, Rozenburg
Opsteller(s)	B. Verhoeven
Datum	25-04-2019
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20190410v01
Aantal pagina's	34
Opdrachtgever	Gemeente Rotterdam
Contactpersoon	R. van Zanten
Collegiale toets	F. A. van Meurs
Wijze van citeren	Verhoeven, B. 2019. Ecologisch vooronderzoek. In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte. Plangebied: Rivierenlaan 18, Rozenburg. Rapportkenmerk: ER20190410v01. Ecoresult B.V., Dordrecht.

Ecoresult B.V.
Van Ravesteyn-erf 156
3315 DK Dordrecht
078 75 184 12
info@ecoresult.nl
www.ecoresult.nl

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Doel.....	5
1.3 Leeswijzer.....	5
2 Toelichting onderzoekskader.....	7
2.1 Wet natuurbescherming.....	7
2.2 Verordening Ruimte.....	9
3 Omschrijving plangebied.....	11
3.1 Algemeen.....	11
3.2 Beschrijving.....	11
3.3 Voorgenomen ontwikkelingen.....	12
3.4 Planning.....	12
4 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden.....	13
4.1 Wet natuurbescherming.....	13
4.2 Verordening ruimte.....	14
5 Onderzoeksresultaten beschermde soorten.....	17
5.1 Algemeen.....	17
5.2 Soorten Vogelrichtlijn.....	19
5.3 Soorten Habitatrichtlijn.....	21
5.4 Nationaal beschermde soorten.....	23
6 Conclusies en aanbevelingen.....	25
6.1 Beschermde gebieden.....	25
6.2 Beschermde soorten.....	25
6.3 Invasieve exoten.....	27
7 Geraadpleegde bronnen.....	29
7.1 Internet.....	29
Bijlage 1 Foto-impressie plangebied.....	31

1 Inleiding

1.1 *Aanleiding*

In opdracht van Gemeente Rotterdam heeft Ecoresult B.V. een ecologisch vooronderzoek uitgevoerd voor het plangebied genaamd: Rivierenlaan 18, Rozenburg. De aanleiding voor dit verzoek is het rooien van bomen ter plaatse van de voormalige locatie van het zwembad (zie verder Hoofdstuk 3.3). Deze voorgenomen ontwikkelingen kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en natuurgebieden. Wet- en regelgeving voor flora, fauna en natuurgebieden kan hierdoor worden overtreden. Deze ecologisch vooronderzoek zoomt in op de (mogelijke) effecten door de activiteiten en op welke wijze gehandeld kan worden.

1.2 *Doel*

Door middel van een oriënterend bronnen- en veldonderzoek zal worden onderzocht of de voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot:

- Overtreding van verbodsbepalingen voor (potentieel) aanwezige soorten flora en fauna. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Of negatief effect op anderzijds beschermde natuurgebieden op provinciaal niveau (o.a. bijzondere provinciale natuurgebieden, bijzondere provinciale landschappen, belangrijke weidevogel gebieden). In het kader van de Verordening ruimte.

Op verzoek is ook gekeken naar groeiplaatsen (voor zover in de periode waarneembaar) van niet beschermde exoten als Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw.

1.3 *Leeswijzer*

In deze rapportage wordt allereerst het kader beschreven waar aan getoetst wordt. Vervolgens wordt het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna worden per beschermingsregime de voor het plangebied relevante beschermde gebieden en beschermde soorten beschreven en beoordeelt. In de conclusie worden de resultaten van dit oriënterend onderzoek samen gevat en wordt (indien van toepassing) geadviseerd welk aanvullend onderzoek noodzakelijk is. Afgesloten wordt met een bronvermelding en een fotobijlage van het oriënterend veldbezoek.

2 Toelichting onderzoekskader

2.1 *Wet natuurbescherming*

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) van kracht. Deze nieuwe wet is een vervanging en samenbundeling van drie voorgaande wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet¹. Tevens heeft er een decentralisatie van het bevoegd gezag plaatsgevonden; per 1 januari 2017 zijn de provincies verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Wnb is op te delen in grofweg drie delen:

2.1.1 Bescherming van gebieden

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op Natura 2000 gebieden. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde dier- en plantsoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

2.1.2 Bescherming van soorten

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie tabel 1). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”). Als bevoegd gezag heeft iedere afzonderlijke provincie (een aantal) algemene soorten uit deze derde categorie vrijgesteld van ontheffingsplicht. Wel geldt altijd voor alle soorten de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs verwacht van men kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen².

¹ www.rvo.nl

² Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 1: Soortenbescherming en verbodsbepalingen volgens de Wnb

2.1.3 Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. In deze ecologisch vooronderzoek blijft de bescherming van houtopstanden buiten beschouwing.

2.2 *Verordening Ruimte*

In de Verordening ruimte³ is het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vastgelegd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van groene gebieden, voorheen bekend als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het NNN wordt beschermd via het planologisch kader. Het NNN is verankerd in de bestemmingsplannen waarin de regels uit de provinciale Verordening ruimte zijn verwerkt. Het ruimtelijke beleid voor het NNN kent het “nee, tenzij” principe en is gericht op ‘behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken’ van het NNN.

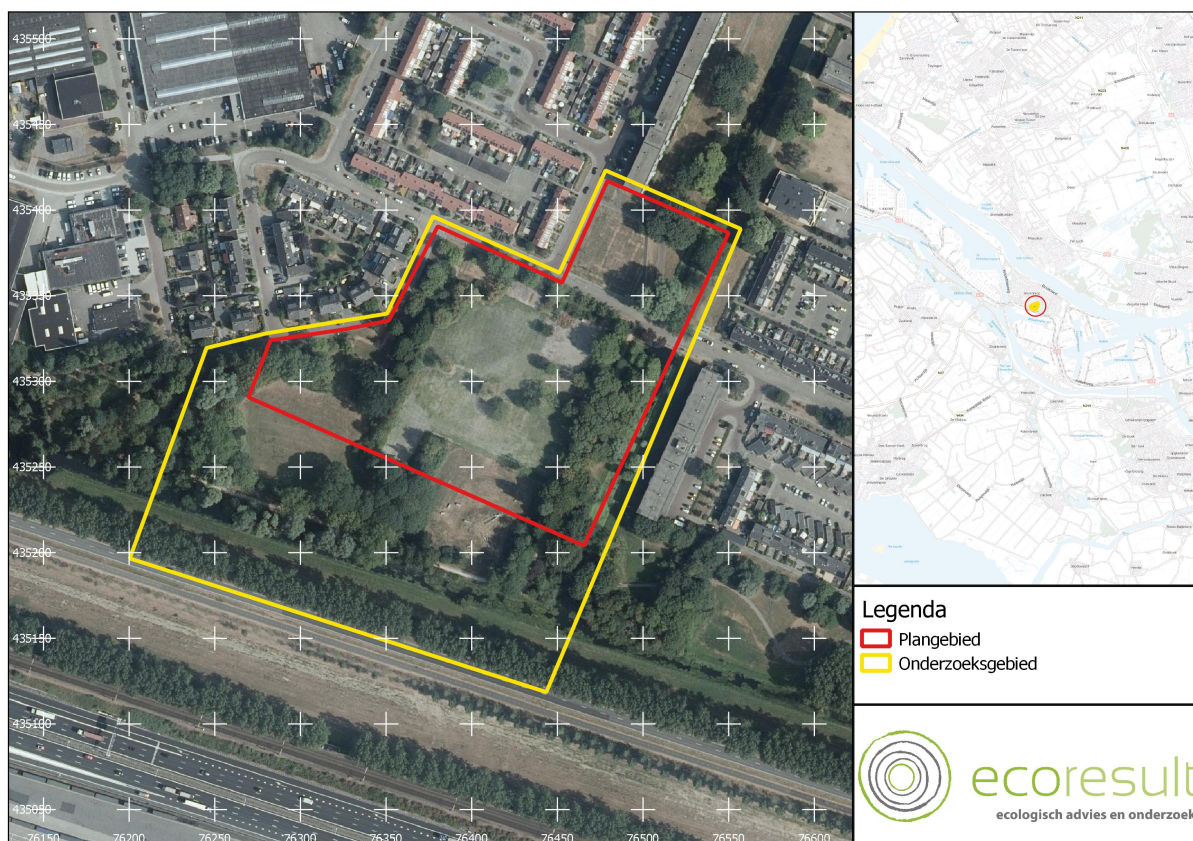
Naast het NNN kan de provincie planologische bescherming aan gebieden toekennen door hen aan te wijzen als “bijzondere provinciale natuurgebieden” of “bijzondere provinciale landschappen”. Hierbij is bijvoorbeeld te denken aan de bescherming van Belangrijke weidevogelgebieden. Het NNN kent geen uniform beschermingsregime. Iedere provincie kan een eigen invulling geven aan bijvoorbeeld compensatie. Het beschermingsregime van overige beschermde op provinciaal niveau gebieden kan sterk verschillen tussen provincies.

³ Verordening ruimte 2014 (geconsolideerd, in werking per 12 januari 2017)
<https://www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/VRM>

3 Omschrijving plangebied

3.1 Algemeen

Het plangebied voor dit ecologisch vooronderzoek omvat een grotendeels braakliggend voormalig zwembadterrein waarvan de bebouwing reeds is gesloopt. Het is gelegen aan de zuidzijde van de bebouwde kom van Rozenburg grenzend aan de A15, gemeente Rotterdam, provincie Zuid-Holland (zie Afbeelding 1). Ook de omliggende bosschages en boomgroepen worden meegenomen in deze quickscan. Het onderzoeksgebied is omsloten door de Nieuwe Maas aan de noordzijde en het Hartelkanaal aan de zuidzijde.

Afbeelding 1: Ligging van het plan- en onderzoeksgebied (rood en geel omlijnd), voor de regionale ligging, zie kaartinzet rechtsboven. Bron: PDOK.

3.2 Beschrijving

- In het gehele onderzoeksgebied is bebouwing afwezig (het voormalige zwembad is reeds gesloopt). Aangrenzend is bebouwing aanwezig in de vorm van grondgebonden (rij)woningen en galerijflats van vijf verdiepingen. Ten zuiden van het onderzoeksgebied loopt de A15.

- Opgaande begroeiing is met name langs de randen van het onderzoeksgebied aanwezig. De grotere bomen met een stamdiameter > 30 cm bestaan voornamelijk uit, zomereik, wilg, haagbeuk, grauwe abeel, es en esdoorn. Daarnaast staan er ook enkele berken, elzen en paardenkastanje. Grenzend aan de A15 loopt een populierenlaan. Ondergroei/struweel bestaat uit o.a. hazelaar, meidoorn, sleedoorn, liguster, cotoneaster en braam. Buiten de bosschages/boomgroepen bestaat het onderzoeksgebied vrijwel uitsluitend uit gazonvegetatie met soorten welke een voedselrijke bodem indiceren en braakliggende delen. Ook liggen er wandelpaden en wordt het noordelijke deel gescheiden van het zuidelijke deel door de Rivierenlaan.
- Vochtige tot natte terreinen zijn in het plangebied afwezig. Grenzend aan de oost- en zuidzijde van het onderzoeksgebied loopt een brede watergang met (deels) beschoeiende oevers. bouwkaal is een laagte gesitueerd die met hogere waterstanden onder water staat.
- Verlichting is aanwezig in de vorm van straatverlichting.
- Voor vleermuizen geschikte ondergrondse ruimtes zijn voor zover zichtbaar afwezig.

Zie Bijlage 1 voor een algehele foto-impressie van het plangebied.

3.3 Voorgenomen ontwikkelingen

De voorgenomen ontwikkelingen/werkzaamheden betreffen in ieder geval:

- Het mogelijk kappen/rooien van een aantal bomen in het plangebied. Welke bomen gerooid moeten worden is nog niet bekend.
- Het aanbrengen van nieuwe verlichting in het onderzoeksgebied.

3.4 Planning

De exacte planning is (ons) op dit moment nog niet bekend.

4 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden

4.1 Wet natuurbescherming

4.1.1 Natura 2000

Oude Maas is het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op ruim 7 km afstand ten zuidoosten van het plangebied⁴, zie Afbeelding 2. Invloeden (ook van buitenaf) mogen de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende Natura 2000-gebieden niet in gevaar brengen. Negatief effect (door emissie, geluid, trilling of verlichting) op bovengenoemde gebieden valt uit te sluiten op basis van de afstand van deze gebieden tot het plangebied en de aard van de activiteiten die hier zullen plaatsvinden. Aanvullend (veld)onderzoek is niet noodzakelijk. Daarmee hoeft geen vergunning als bedoeld in artikel 2.7 van de Wnb te worden aangevraagd.

Afbeelding 2: Natura2000 gebieden (gele arcering) ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd). Bron: <https://calculator.aerius.nl/calculator/#>

⁴ <https://calculator.aerius.nl/calculator/#>

4.2 Verordening ruimte

4.2.1 Natuurnetwerk Nederland

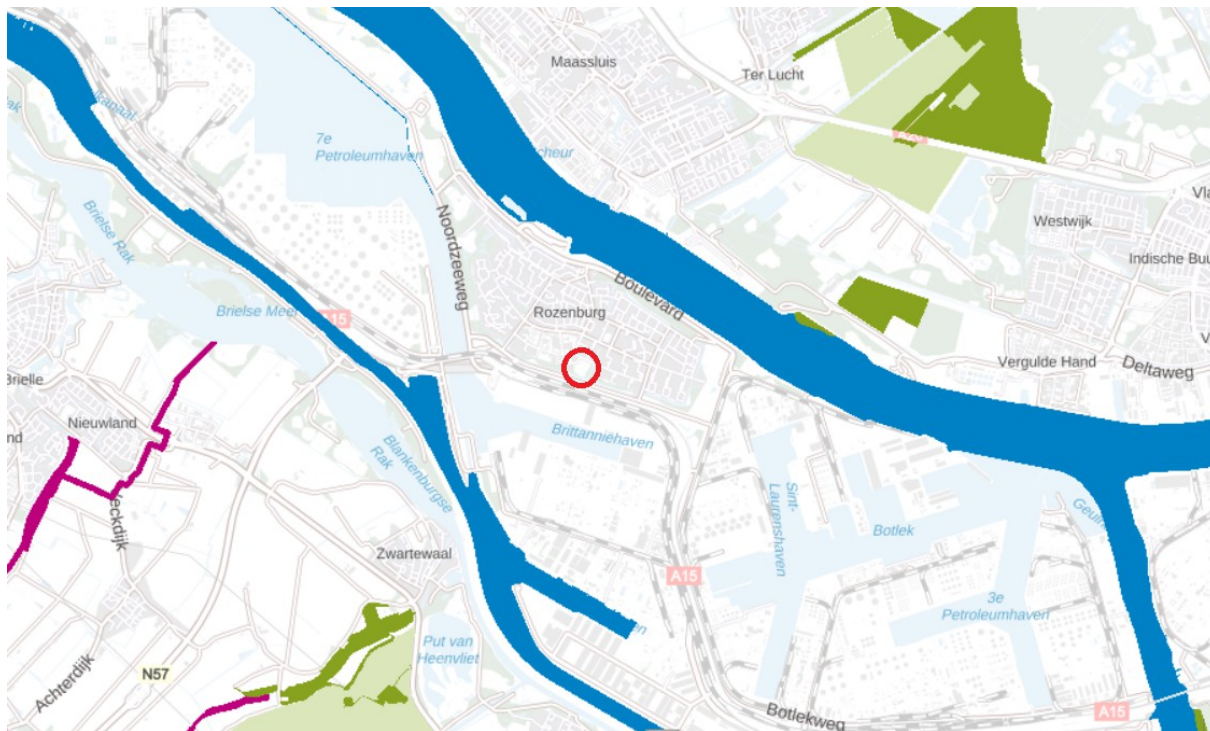
Het dichtstbijzijnde onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is de Nieuwe Maas / Het Scheur en ligt op ruim 850 meter ten noordoosten van het plangebied⁵ (zie Afbeelding 3). Het dichtstbijzijnde onderdeel van de NNN op land betreft de Rietputten in de Aalkeet-Binnenpolder op ruim 2,4 km ten oosten van het plangebied. Aan de oostzijde van Nieuwland richting het Brielse Meer op ruim 3,7 km ten westen van plangebied ligt een watergang met bijbehorende oeverzone wat is aangemerkt als ecologische verbingszone. Op basis van de afstand van deze gebieden tot het plangebied en de aard van de activiteiten die hier zullen plaatsvinden valt op voorhand uit te sluiten dat er sprake is van (tijdelijke) negatieve impact op de wezenlijke waarden en kenmerken van bovengenoemd gebieden. Aanvullend (veld)onderzoek is niet noodzakelijk.

4.2.2 Belangrijk weidevogelgebied

De Aalkeet-Buitenpolder op ruim 2,8 km ten noordoosten van het plangebied is bestemd als Belangrijk weidevogelgebied⁶ (zie Afbeelding 3). Op basis van de afstand van dit gebied tot het plangebied en de aard van de activiteiten die hier zullen plaatsvinden valt uit te sluiten dat er sprake is van (tijdelijke) negatieve impact op bovengenoemd gebied. Aanvullend (veld)onderzoek is niet noodzakelijk.

⁵ <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

⁶ <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

Afbeelding 3: NNN (blauw (water), groen (land)), ecologische verbingszone (paars) en Belangrijk weidevogelgebied (lichtgroen) ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd). Bron: <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

4.2.3 Stedelijke Structuur Rotterdam (Natuurkaart Rotterdam)

Het plangebied is in de gemeentelijke groenstructuur gelegen met als classificatie Parkbos⁷. Geadviseerd wordt om contact op te nemen met de stadsecoloog van de gemeente Rotterdam, Stadsontwikkeling, Afd. IBR Milieuadvies, dhr. O. van Velthuisen om af te stemmen of en zo ja, op welke wijze dient te worden gehandeld.

⁷ <http://www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=29d2499ad015475492f726d02e07b1de>

5 Onderzoeksresultaten beschermde soorten

5.1 *Algemeen*

Het verkennend veldonderzoek is uitgevoerd op 01-04-2019 door B. Verhoeven ecologisch deskundige⁸ bij Ecoresult B.V. Het complete plangebied is – daar waar nodig – met hulp van een verrekijker onderzocht.

De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF⁹) is geraadpleegd om een indruk te krijgen over de aanwezigheid van beschermde soorten rondom het plangebied. De tabellen in dit hoofdstuk zijn gebaseerd op waarnemingen uit de NDFF database van de afgelopen 5 jaar.

Naast de NDFF is ook de gisviewer van de Gemeente Rotterdam geraadpleegd¹⁰.

Op basis van het bronnenonderzoek en de aanwezige habitats was een goede inschatting van de potenties en aan- of afwezigheid van de beschermde soorten te maken.

De resultaten hebben een geldigheid van 3 jaar.

⁸ Voor een definitie van ecologisch deskundige wordt verwezen naar <https://mijn.rvo.nl/ecologisch-deskundige?inheritRedirect=true>

⁹ <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>

¹⁰ <http://www.gis.rotterdam.nl/gisweb2/default.aspx>

Afbeelding 4: Grid waarbinnen is gekeken naar waarnemingen van beschermde soorten in de NDFF. Het plangebied is rood omlijnd. Bron: NDFF – <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>.

5.2 Soorten Vogelrichtlijn

5.2.1 Bronnenonderzoek

Soort	Soortgroep
Boomvalk	Vogels met jaarrond beschermde nesten
Buizerd	Vogels met jaarrond beschermde nesten
Gierzwaluw	Vogels met jaarrond beschermde nesten
Havik	Vogels met jaarrond beschermde nesten
Huismus	Vogels met jaarrond beschermde nesten
Ooievaar	Vogels met jaarrond beschermde nesten
Ransuil	Vogels met jaarrond beschermde nesten
Sperwer	Vogels met jaarrond beschermde nesten

Tabel 2: Waargenomen vogels met jaarrond beschermde nesten binnen een afstand van 5 km van het plangebied in de afgelopen vijf jaar. Bron: NDFF – <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>, geraadpleegd op 01-04-2019.

5.2.2 Verkennend veldonderzoek

5.2.2.1 Jaarrond beschermde nesten

Het gehele onderzoeksgebied is ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten in gebouwen. Bebouwing is in het gehele onderzoeksgebied afwezig. Binnen het onderzochte gebied zijn twee kraaiennesten aanwezig waarvan er één bewoond is, de andere betreft een oud vervallen nest. Grotere horsten ontbreken in het onderzoeksgebied en daarmee zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende soorten redelijkerwijs afwezig. Voor ooievaar ontbreken geschikte nestpalen of geschikt bomen. Potentieel essentieel foerageergebied is eveneens afwezig. Gebruik door bijv. sperwer is niet uit te sluiten, in de omgeving zijn echter ruim voldoende alternatieven voorhanden. De struwelen met name aan de westzijde van het onderzoeksgebied kunnen fungeren als functioneel leefgebied voor huismus. Van essentieel functioneel leefgebied is geen sprake, in de omgeving zijn ruim voldoende vergelijkbare alternatieven (groene tuinen) voorhanden. Naast huismus zouden roofvogels als sperwer en buizerd incidenteel gebruik kunnen maken van de onderzoeksgebied.

5.2.2.2 Niet jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is geschikt voor enkele soorten vogels met niet jaarrond beschermde nesten (zogenaamde categorie 5-soorten). Binnen het onderzoeksgebied werden twee nesten (waarvan één bezet in de zuidoosthoek van het onderzoeksgebied) van zwarte kraai aangetroffen. Aangrenzend aan de oostzijde is een eksternest aanwezig. Voor hollenbroeders als grote bonte specht, koolmees, pimpelmees en boomkruiper werden

enkele geschikt holten in bomen aangetroffen aan de westzijde van het onderzoeksgebied.. Deze soorten werden ook daadwerkelijk waargenomen tijdens verkennend veldbezoek.

5.2.2.3 *Algemene broedvogels*

De bomen en struwelen zijn geschikt voor meerdere algemene broedvogels als houtduif, merel, zanglijster, heggenmus, zwartkop, tijftjaf, en winterkoning. In de oeverzones van de omliggende watergangen kunnen soorten als meerkoet, waterhoen en wilde eend nestelen. In de oostelijke watergang was tijdens het veldbezoek een bewoond meerkoetennest aanwezig.

5.2.3 Effectbeoordeling en toetsing

5.2.3.1 *Jaarrond beschermde nesten*

Het plangebied is ongeschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor vogels met jaarrond beschermde nesten in gebouwen en bomen. Bebouwing ontbreekt geheel in het onderzoeksgebied. Voor de boombewonende soorten ontbreken potentieel geschikte nestlocaties. Het plangebied is geschikt als niet essentieel functioneel leefgebied (foerageergebied) voor huismus en roofvogels, echter zijn in de omgeving ruim voldoende vergelijkbare alternatieven aanwezig. Aanvullend (veld)onderzoek is niet nodig. De activiteiten kunnen worden uitgevoerd. Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming is niet nodig.

5.2.3.2 *Niet jaarrond beschermde nesten*

Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In dezen zijn er geen omstandigheden die jaarronde bescherming van deze nesten rechtvaardigen. Het betreft lokaal en regionaal algemene vogels zoals ekster, zwarte kraai, grote bonte specht, koolmees, pimpelmees en boomkruiper. Er zijn daarnaast talrijke alternatieven in de directe omgeving. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van niet jaarrond beschermde soorten zijn onder andere te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 15 maart – 15 augustus). Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt is voorafgaand aan de werkzaamheden een controle door een deskundig ecooloog noodzakelijk.

5.2.3.3 *Algemene vogels*

Het groen en de watergangen met oeverzones in het plangebied zijn potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels. Nesten van algemene vogels vallen alleen

tijdens het broedseizoen onder de bescherming van de wet. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van algemene vogels zijn onder andere te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 15 maart – 15 augustus). Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt is voorafgaand aan de werkzaamheden een controle door een deskundig ecooloog noodzakelijk.

5.3 Soorten Habitatrichtlijn

5.3.1 Bronnenonderzoek

Soort	Soortgroep
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren
Laatvlieger	Zoogdieren
Rosse Vleermuis	Zoogdieren
Watervleermuis	Zoogdieren
Bever	Zoogdieren
Noordse woelmuis	Zoogdieren
Houting	Vissen
Zegelkorfslak	Weekdieren

Tabel 3: Waargenomen habitatrichtlijnsoorten binnen een afstand van 5 km van het plangebied in de afgelopen vijf jaar. Bron: NDFF – <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>, geraadpleegd op 01-04-2019.

5.3.2 Verkennend veldonderzoek

5.3.2.1 Vleermuizen

Het onderzoeksgebied is ongeschikt voor voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in gebouwen, bebouwing is geheel afwezig in het onderzoeksgebied. In bomen in het plangebied (Afbeelding 1, rood omlijnd) werden geen geschikte holten of spleten aangetroffen welke kunnen dienen als zomer-, paar- of winterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis of rosse vleermuis. In het onderzoeksgebied (Afbeelding 1, geel omlijnd) werden wel enkele potentieel geschikte (spechten)holten en spleten aangetroffen. Het gehele onderzoeksgebied kan fungeren als potentieel essentieel functioneel leefgebied (foerageergebied en vliegroutes) voor met name gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en meervleermuis (watergangen). Het onderzoeksgebied is één van de weinige groter aaneengesloten groenstructuren in de omgeving.

5.3.2.2 Overige Habitatrichtlijn soorten

Het plangebied is ongeschikt voor de volgens het bronnenonderzoek in de omgeving aanwezige habitatrichtlijnsoorten bever, noordse woelmuis, houting en zeggekorfslak. Grotere wateren (rivieren/beken) ontbreken in en aangrenzend aan het plangebied voor bever en houting. Noordse woelmuis is een soort van extensief beheerde ruige vegetaties (afwezig in het onderzoeksgebied) en mijdt struwelen en met bosschages. Daarnaast komt noordse woelmuis in de omgeving enkel ten noorden van de Nieuwe Maas en ten zuiden van het Hartelkanaal voor (bron: NDFF) waardoor het plangebied redelijkerwijs voor de soort onbereikbaar is. Zeggekorfslak is redelijkerwijs uit te sluiten. De soort wordt in Nederland voornamelijk gevonden in langs watergangen met een oeverbegroeiing van grotere zegges, dit is afwezig in het plangebied. Dit habitat is afwezig binnen en grenzend aan het plangebied.

5.3.3 Effectbeoordeling en toetsing

Voor vleermuizen geschikte bomen met holten en spleten ontbreken in het plangebied, in het overige deel van het onderzoeksgebied zijn wel enkele potentieel geschikt bomen aanwezig. Potentieel essentieel functioneel leefgebied (foerageergebied en vliegroutes) is aanwezig in het onderzoeksgebied. De kap van een (groot) aantal bomen en het aanbrengen van verlichting kan een negatief effect hebben op deze functies. Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.5 lid 2 en 4 (zie Tabel 1) van de Wnb worden overtreden.

Aanvullend onderzoek is nodig:

- in de periode 15 april tot en met 15 september middels tenminste twee bezoeken (waarvan één in het kraamseizoen en één na 1 augustus), én tussen twee bezoeken 8 weken om te bepalen of het onderzoeksgebied essentieel deel is van foerageergebied of vliegroute voor gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en meervleermuis. De aanpak voor het aanvullend veldonderzoek is conform de eisen¹¹ die het bevoegd gezag hieraan stelt. Indien essentieel foerageergebied of essentiële vliegroutes aanwezig zijn en deze functies door de werkzaamheden niet kunnen worden ontzien dient een ontheffing of vergunning in bezit te zijn voordat met versturende werkzaamheden kan worden gestart.
- in de periode 15 april tot en met 15 september en 1 december tot 1 maart is nodig middels 5 bezoeken, om te bepalen of zomer-, paar- of winterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis of rosse vleermuis aanwezig zijn. De tussenliggende tijd tussen de veldonderzoeken is minimaal 20 dagen. De aanpak voor het aanvullend veldonderzoek is conform de eisen¹² die het bevoegd gezag hieraan stelt. Indien vleermuizen aanwezig zijn dient een ontheffing of vergunning in bezit te zijn voordat met versturende werkzaamheden kan worden

¹¹ Vleermuisprotocol 2017

¹² Vleermuisprotocol 2017

gestart.

Aanwezigheid van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van overige habitatrictlijnsoorten zijn in het plangebied redelijkwijs uit te sluiten, geschikt habitat ontbreekt. Aanvullend (veld)onderzoek naar deze soort(groep)en is niet nodig. De activiteiten kunnen worden uitgevoerd. Het aanvragen van een ontheffing of vergunning is niet nodig.

5.4 *Nationaal beschermde soorten*

5.4.1 Bronnenonderzoek

Soort	Soortgroep
Glad biggenkruid	Vaatplanten
Boommarter	Zoogdieren
Gewone zeehond	Zoogdieren
Grote vos	Insecten – dagvlinders

Tabel 4: Waargenomen Nationaal beschermde soorten (andere soorten § 3.3 Wnb) welke niet zijn vrijgesteld in Noord-Holland binnen een afstand van 5 km van het plangebied in de afgelopen vijf jaar. Bron: NDFF – <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>, geraadpleegd op 01-04-2019.

5.4.2 Verkennend veldonderzoek

5.4.2.1 *Vaatplanten*

Binnen de het plangebied is geen sprake van ecologisch beheerde terreinen, akkerreservaten en duingraslanden afwezig. Op basis hiervan is op voorhand de aanwezigheid van veel beschermde soorten vaatplanten (w.o. glad biggenkruid) uit te sluiten. Geschikte oude muren/gevels voor beschermde muurflora zijn afwezig.

5.4.2.2 *Grondgebonden zoogdieren en zeezoogdieren*

Voor boommarter ontbreken in het onderzoeksgebied geschikte boomholten welke kunnen fungeren als vaste rust- en verblijfplaats. Tevens zijn waarnemingen van boommarter in (de omgeving van) Rotterdam allemaal gedaan ten noorden van de Nieuwe Maas / Het Scheur (Bron: NDFF). Wat voor boommarter een barrière vormt voor uitbreiding naar het zuiden. Waarnemingen van gewone zeehond in de omgeving van het plangebied hebben uitsluitend betrekking op zwervende dieren in de omliggende rivieren en kanalen. Voor steenmarter (geen waarnemingen binnen 5 km.) ontbreken potentieel geschikte

verblijfplaatsen.

Het gehele onderzoeksgebied is potentieel geschikt voor Nationaal beschermde soorten zoogdieren waarvoor in Zuid-Holland een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. egel en verschillende soorten (spits)muizen en mogelijk kleine marters.

5.4.2.3 *Amfibieën en overige soortgroepen*

Het plangebied is ongeschikt voor Nationaal beschermde soorten waarvoor in Zuid-Holland geen provinciale vrijstelling geldt. Ook op basis van landelijke verspreiding worden geen niet-vrijgestelde soort(groep)en verwacht.

Het plangebied is wel potentieel geschikt als functioneel leefgebied voor Nationaal beschermde soorten amfibieën waarvoor in Zuid-Holland een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander.

5.4.3 Effectbeoordeling en toetsing

Het plangebied is enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Aanvullend onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijke effecten op verschillende soorten muizen zoveel mogelijk dient te worden voorkomen. Te denken valt aan het werken in één richting waarbij de dieren een vlucht mogelijkheid hebben of het verplaatsen van de dieren indien deze tijdens de werkzaamheden worden aangetroffen.

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 *Beschermde gebieden*

6.1.1 Wet natuurbescherming

Negatief effect (door emissie, geluid, trilling of verlichting) op Natura 2000 – gebieden valt uit te sluiten op basis van de afstand van deze gebieden tot het plangebied en de aard van de activiteiten die hier zullen plaatsvinden. Aanvullend (veld)onderzoek is niet noodzakelijk. Daarmee hoeft geen vergunning als bedoeld in artikel 2.7 van de Wnb te worden aangevraagd.

6.1.2 Verordening Ruimte

Op basis van de afstand tot het plangebied en de aard van de werkzaamheden valt voorhand uit te sluiten dat de activiteiten negatieve effecten hebben op het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Belangrijk weidevogelgebied. Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.

6.1.3 Stedelijke Structuur Rotterdam

Het plangebied is in de gemeentelijke groenstructuur gelegen met als classificatie parkbos. Geadviseerd wordt om contact op te nemen met de stadsecoloog van de gemeente Rotterdam, Stadsontwikkeling, Afd. IBR Milieuadvies, dhr. O. van Velthuisen om af te stemmen of en zo ja, op welke wijze dient te worden gehandeld.

6.2 *Beschermde soorten*

6.2.1 Soorten Vogelrichtlijn

6.2.1.1 *Vogels met jaarrond beschermde nesten*

Het plangebied is ongeschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor vogels met jaarrond beschermde nesten in gebouwen en bomen. Zowel geschikte bebouwing als bomen ontbreken binnen de grenzen van het plangebied. Het plangebied is geschikt als niet

essentieel functioneel leefgebied (foerageergebied) voor roofvogels, echter zijn in de omgeving ruim voldoende vergelijkbare alternatieven aanwezig. Aanvullend (veld)onderzoek is niet nodig. De activiteiten kunnen worden uitgevoerd. Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming is niet nodig.

6.2.1.2 *Algemene vogels en niet jaarrond beschermde nesten*

Het plangebied is potentieel geschikt voor soorten met niet jaarrond beschermde nesten en algemene vogels. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van vogels met niet jaarrond beschermde nesten en algemene vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 15 maart – 15 augustus). Werken binnen het broedseizoen is enkel mogelijk indien er geen bezette nesten worden verstoord. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt is voorafgaand aan de werkzaamheden een controle door een deskundig ecoloog noodzakelijk.

6.2.2 Soorten Habitatrichtlijn

Potentieel essentieel functioneel leefgebied (foerageergebied en vliegroutes) is aanwezig in het onderzoeksgebied. Daarnaast is een aantal bomen geschikt als zomer-, paar- of winterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis of rosse vleermuis. De kap van een (groot) aantal bomen en het aanbrengen van verlichting kan een negatief effect hebben op deze functies. Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.5 lid 2 en 4 (zie Tabel 1) van de Wnb worden overtreden. Aanvullend onderzoek is nodig in de periode 15 april mei tot 1 maart middels 5 tot 7 bezoeken om:

- inzicht te krijgen in het gebruik door vleermuizen in het complete onderzoeksgebied. De aanpak voor het aanvullend veldonderzoek is conform de eisen¹³ die het bevoegd gezag hieraan stelt. Indien essentieel foerageergebied of essentiële vliegroutes en of vaste rust- en verblijfplaatsen of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn en deze functies door de werkzaamheden niet kunnen worden ontzien dient een ontheffing of vergunning in bezit te zijn voordat met verstorende werkzaamheden kan worden gestart.

Aanwezigheid van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van overige habitatrichtlijnsoorten zijn in het plangebied redelijkwijs uit te sluiten, geschikt habitat ontbreekt. Aanvullend (veld)onderzoek naar deze soort(groep)en is niet nodig. De activiteiten kunnen worden uitgevoerd. Het aanvragen van een ontheffing of vergunning is niet nodig.

6.2.3 Nationaal beschermde soorten

Het plangebied is enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Aanvullend onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijke effecten op verschillende soorten muizen zoveel mogelijk dient te worden voorkomen. Te denken valt aan het werken in één richting waarbij de dieren een vlucht mogelijkheid hebben of het verplaatsen van de dieren indien deze tijdens de werkzaamheden worden aangetroffen.

6.3 *Invasieve exoten*

Op verzoek is ook gekeken naar groeiplaatsen (voor zover in de periode waarneembaar) van niet beschermde exoten als Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw. Er werden geen groeiplaatsen van deze soorten aangetroffen.

7 Geraadpleegde bronnen

7.1 *Internet*

Beschermde gebieden

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>

<https://calculator.aerius.nl/calculator/#>

Kadastrale Kaarten

<https://bagviewer.kadaster.nl/lvbag/bag-viewer/index.html>

Kennisdocumenten soorten

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Nationale Databank Flora en Fauna

<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>

Giskaart Gemeente Rotterdam

<http://www.gis.rotterdam.nl/gisweb2/default.aspx>

Natuurwetgeving

www.rvo.nl

PDOK – Publieke Dienstverlening op de Kaart

<http://pdokviewer.pdok.nl>

Vleermuisprotocol 2017

<http://ecoresult.nl/algemeen/vleermuisprotocol-2017/>

Bijlage 1 Foto-impressie plangebied

Braakliggende deel ter plaatse van het voormalige zwembad. Foto: B. Verhoeven | Ecoresult B.V.

Opgaande begroeiing en watergang aan de oostzijde van het onderzoekgebied. Foto: B. Verhoeven | Ecoresult B.V.

Boomgroep en boeschages zuidelijk deel van het onderzoeksgebied. Foto: B. Verhoeven | Ecoresult B.V.

Populierenlaan langs de A15 en watergang aan de zuidzijde van het onderzoeksgebied. Foto: B. Verhoeven | Ecoresult B.V.

Gazon en opgaande begroeiing/boschages aan de westzijde van het onderzoeksgebied. Foto: B. Verhoeven | Ecoresult B.V.

Opgaande begroeiing westzijde onderzoeksgebied. Foto: B. Verhoeven | Ecoresult B.V.

Centraal deel onderzoeksgebied met kijkrichting naar het westen. Foto: B. Verhoeven | Ecoresult B.V.

Noordelijk deel onderzoeksgebied. Foto: B. Verhoeven | Ecoresult B.V.